

גמ"ר (עכו) 3536-09-11 - מדינת ישראל נ' ש' א'

פלילי - חוק העונשין - עבירות תעבורה

var MareMakom = "גמר (עכו) 3536-09-11 - מדינת ישראל נ' ש' א', תק-של 2013(2), 45272(27/05/2013)";

גמ"ר (עכו) 3536-09-11 - מדינת ישראל נ' ש' א' שלום עכו

גמ"ר (עכו) 3536-09-11

מדינת ישראל

נ ג ד

ש' א'

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בעכו

[27.05.2013]

השופט אבישי קאופמן

גזר דין

1. עובדות המקרה וטענות הצדדים:

בתיק זה הורשע הנאשם, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון חלקי, בכתב אישום מתוקן, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, - עבירה לפי סעיף 40+64 לפקודת התעבורה (להלן: "הפקודה") + סעיף 304 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון רכב בתוקף - עבירה לפי סעיף 2 לפקודה; נהיגה ללא פוליסת ביטוח - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

על פי העובדות בהן הודה, נהג הנאשם בקטנוע ביום 1.10.10, עם חברתו שישבה מאחור, בטיילת להולכי רגל ואופניים לצד החוף שבין נהריה לשבי ציון. המדובר בקטע דרך תחום בין שני שערי ברזל שמטרתם מניעת כניסת כלי רכב. הנאשם הגיע לכביש מכיוון דרום, עקף את השער תוך שהוא יורד לשול השמאלי של הכביש ונהג בטיילת במהירות שבין 20 ל- 30 קמ"ש. במהלך נסיעתו פגע הקטנוע בהולכת רגל, סופיה ליין זכרה לברכה, אשר צעדה במקום יחד עם בעלה. כתוצאה מהפגיעה נפלה המנוחה ארצה, נגרמה לה חבלה קשה בראשה עם שבר בבסיס הגולגולות, שהביאו למותה המיידי. מלכתחילה ייחס כתב האישום לנאשם נהיגה בקלות ראש, הסעיף העיקרי שנמחק במסגרת תיקון כתב האישום, אשר הוצג במסגרת הסדר חלקי בישיבה מיום 2.7.12 במסגרתה הודה, כאמור הנאשם, במיוחד לו. לאור גילו של הנאשם והעבירה המיוחדת לו, הופנה הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו.

מהתסקיר עולה כי מדובר בבחור כבן 20 היום - שהיה כבן 17.5 בעת האירוע - נורמטיבי, סיים 12 שנות לימוד, ללא תעודת בגרות, אשר עובד בעבודות מזדמנות מאז גיל 14, וקיבל פטור משירות צבאי, ככל הנראה בעקבות האירוע דנן. קצינת המבחן מצאה כי הנאשם מקבל אחריות על האירוע ומביע צער, אך לצד זאת הוא סבור כי מדובר ב"חוסר מזל", טוען כי כלי רכב נוספים נוסעים במקום וכי הסיכון שיצר לא היה גדול. עוד מצאה קצינת המבחן כי הנאשם מתקשה לגלות התייחסות רגשית לקורבן ומשפחתו.

המלצת שירות המבחן הייתה הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן והשתלבות בקבוצה טיפולית מתאימה.

בטיעונים לעונש טען ב"כ המאשימה שככלל העיקרון המנחה במקרה של תאונות קטלניות הוא ענישה מחמירה שמטרתה הגברת ההרתעה, זאת לצד בחינת נסיבותיו האישיות של נאשם, שיש ובשקלול הסופי תצדיק הקלה במדיניות הנהוגה. במקרה דנן, לטענת המאשימה, רשלנותו של הנאשם היא ברף העליון של מדרג הרשלנות ומתבטאת לא רק בתוצאותיה הקטלניות של התאונה אלא גם בעובדה שהנאשם נהג ברשלנות מתמשכת. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, חרף גילו הצעיר ועברו התעבורתי שאינו מכביד, סבורה המאשימה שהן אינן חריגות ואין בהן להצדיק הקלה בעונשו. המאשימה עתרה להטלת עונש מאסר בפועל מרתיע, פסילה לתקופה ממושכת, ועונשים נלווים.

מנגד טען הסניגור ששומה על בימ"ש ליתן דעתו להיותו של הנאשם קטין בעת ביצוע העבירה, בן למשפחה נורמטיבית, שלא גוייס לצה"ל בעטיו של התיק דנן. נסיבותיו האישיות של הנאשם מצדיקות הקלה בעונשו ועל ביהמ"ש להסתפק בהטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. הסניגור ציין כי הנאשם נהג בקטנוע "במהירות המותרת" (!), וציין כגורמים לתאונה גם את הגשם שירד ואת התנהגותה של המנוחה עצמה - עובדה שלא נזכרת בכתב האישום בו הודה הנאשם. שמעתי גם דבריו של סלווה ליין, בנה של המנוחה, אשר סיפר על אימו שהייתה אשה משכילה וחכמה, אשר פרשה לגמלאות זמן קצר לפני האירוע, ולא הספיקה ליהנות מחיי הפרשה לאחר שנות שנים רבות של עבודה. מר ליין סיפר על קשיי המשפחה מאז מותה של אמו, במיוחד על קשייו של אביו שנזקק לטיפול נפשי, והביע מורת רוחו מהתנהגות הנאשם אשר לדבריו לא ראה לנכון לפנות למשפחה בהתנצלות. מר ליין טען כי התנהגות הנאשם הייתה חמורה וביקש כי אחמיר בעונשו.

הסניגור ביקש ארכה להשלמת טיעון בכתב, ולבסוף הגיש את טיעונו רק ביום 20.5.13. מרבית "התגובה" שהוגשה הינו למעשה טיעון שמן הראוי היה להגישו מראש, ולא היה מקום להגשתו כתגובה בלבד. יתרה מכך, חלק מאותה תגובה הינה למעשה טיעון שמן הראוי היה אף להעלותו כטיעון במסגרת ראיות לעונש, או אף במסגרת בירור האשמה בתיק. דברי הסניגור התקבלו, נקראו ונשקלו, אולם המשקל שקיבלו מופחת לנוכח השלב והדרך בו הועלו, והעובדה כי בשלב זה של הדיון לא ניתן לברר האם יש ממש בטענות אלה.

2. הכרעה:

ראשית, יש לזכור כי הגם שהנאשם הינו כיום בגיר, הרי האירוע התרחש בעת שהיה קטין, וכתב האישום הוגש לבית המשפט בטרם מלאו לו 19 שנים. לפיכך, לפי סעיף 5 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), יש לראות את התיק כתיק בית משפט לנוער. בהתאם לסעיף 45 לחוק הנ"ל, על תיק בימ"ש לנוער הבא בפני ביהמ"ש לתעבורה יחולו חלק מהוראות חוק הנוער, כמפורט בסעיף קטן ג'.

לא קלה היא מלאכת גזירת הדין, ובמיוחד לא קלה היא במקרים של התנהגות רשלנית שגרמה לתוצאות קשות. אין חולק כי הנאשם לא רצה בתוצאה ולא התכוון אליה. על אחת כמה וכמה קשה ההחלטה בעניינו של צעיר בתחילת דרכו, אשר היה כאמור קטין בעת ביצוע עבירה של קטילת חיי אדם בעקבות תאונת דרכים. אין מחלוקת כי הנאשם מתייסר על האירוע, ומשלם מחיר על כך אף בלא קשר לעונש הנגזר עליו. עם זאת מנגד ניצבת משפחה שכולה, שחייה השתנו לבלי שוב מאז נגדעו באחת חייה של המנוחה ואל מול המציאות של ריבוי תאונות קטלניות, שניתן היה למנוע אותן עם יותר תשומת לב, אחריות ומעל לכל ציות להוראות החוק. ביהמ"ש הוא חלק בלתי נפרד מהמלחמה בנגע של תאונות קטלניות ותרומתו היא במסר הרתעתי באמצעות ענישה שתיתן מענה הולם לאינטרס הציבורי.

ההלכה המרכזית לעניין רמת הענישה בתאונות דרכים קטלניות נקבעה בידי בית המשפט העליון בע"פ 6755/09 ארז אלמוג נ' מדינת ישראל:

"נדמה שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עיקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות".

כלומר, מי שגרם למות אחר בתאונת דרכים יירצה בדרך כלל עונש מאסר "של ממש" אשר אורכו יהיה תלוי בעיקר בחומרת מעשיו ופחות מכך בנסיבותיו האישיות. כבר כתבתי לא אחת כי אינני משלה עצמי שגזירת עונש על נאשם מסוים תמנע מנהג אחר לבצע אותה טעות קטלנית. עיקר המלחמה בתאונות הדרכים צריך להתנהל בדרכים אחרות, של חינוך, השקעה בתשתית ואכיפה נכונה. יחד עם זאת, אין האמור לעיל מצדיק פטור או הקלה בעונשו של מי שגרם לתוצאה קשה. במיוחד לא ניתן להקל בדינו של נאשם כאשר אין המדובר "אך" במעשה רשלנות רגעית, אלא במעשה פסול מלכתחילה כמו במקרה דנן.

אינני מקבל כי רוכב קטנוע רשאי להיכנס לדרך בה נאסרה עליו הנסיעה מלכתחילה, ולטעון להגנתו כי נסע "במהירות המותרת", מקום שהנסיעה אסורה כליל. לטענת הנאשם הנסיעה במקום נהוגה מזה שנים והעבירה אינה נאכפת. המדובר בטענה עובדתית שצריך היה לבררה ולהוכיחה. אין די באמירה במסגרת טיעון לעונש מקום שהנאשם הודה בעובדות המפורטות בכתב האישום, לרבות סעיפים 3 ו-5. יתרה מכך, ספק אם היה בטענה זו כדי לסייע לנאשם, אשר ביצע מעשה פסול, ידע כי הוא פסול ואינו יכול להתלות בטענה כי העבירה אותה ביצע הינה נפוצה והיא אינה נאכפת.

באופן דומה, אינני מקבל כי הנאשם יכול לטעון לאשם תורם מצד המנוחה, עובדה שעומדת בניגוד גמור לעובדות כתב האישום בהן הודה. יתרה מכך, אף לו נכונה הטענה כי המנוחה נבהלה וסטתה מנתיב הליכתה, אין בכך להיחשב כנסיבה מקלה לטובת הנאשם, אשר הוא עצמו יצר את המצב שגרם למנוחה לאותה בהלה.

הכרעת הדין בתיק זה ניתנה כאמור בחודש יולי 2012, בטרם כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין. יחד עם זאת, ברוח הוראות החוק יש לבחון תחילה את מתחם הענישה המקובל אשר בכל הנוגע לתקופת המאסר ינוע בין העונש המינימלי שבחוק, אשר עומד על שישה חודשים לעונש מקסימלי בן שלוש שנים, שייגזר על מי שנהג ברשלנות בדרגה הגבוהה ביותר, וזאת לצד פסילת רשיון נהיגה לתקופה משמעותית. כאמור לעיל, על פי פסיקת בית המשפט העליון, השיקול המרכזי לקביעת העונש ההולם במסגרת המתחם הוא מידת רשלנותו של הנהג. לפיכך עונש בעבודות שירות יוטל רק בנסיבות קלות במיוחד, וככל שמידת הרשלנות תהיה גבוהה יותר יתקרב העונש לעונש המקסימלי.

במקרה דנן, מדובר לדעתי ברשלנות בדרגה גבוהה, אשר מצדיקה הטלת מאסר בפועל לתקופה לא קצרה. שירות המבחן המליץ כאמור על הטלת עונש בעבודות שירות. סבורני כי אכן יש להביא בחשבון כנסיבה מקילה את גילו הצעיר וחוסר בשלותו הנפשית במועד האירוע, אולם לא מצאתי מקום לקבלת המלצה זו של שירות המבחן. סבורני כי אין מנוס בנסיבות מהטלת מאסר של ממש, הגם שלאור גילו של הנאשם, אטיל מאסר לתקופה קצרה יותר מזו שהייתה מוטלת על בגיר בנסיבות דומות.

לעניין זה ראו בין השאר דברי בית המשפט העליון בע"פ 3702/10 פלוני נ' מדינת ישראל ות.פ. (חיפה) 7063/08 מדינת ישראל נ' אלמוג בוחבוט.

בפסק דין שניתן בימים אלה סקר בית המשפט המחוזי בבאר שבע את הפסיקה ומידת ההתייחסות לנסיבות האישיות של הנאשם:

"במקרה זה, כבמקרים רבים אחרים שנדונו בפסיקה, ואשר מקצתם אוזכרו על ידי ב"כ המערערת, עולות לא אחת, נסיבות אישיות, לעיתים קשות ומיסרות, של הנהגים האחראים לתאונה הקטלנית. אכן, מלאכת הענישה במקרים אלה אינה פשוטה, "אך הצד השווה הוא בקיפוד חיי אדם, שהביטוי המעט אשר בידי בית המשפט ליתן למאבק בו הוא בענישה. אכן, היו מקרים שבהם הורד הרף, ואותם מצטטים הסניגורים תדיר בעשותם מלאכתם. אך באשר לבתי המשפט, הקטל בכבישים מצדיק, משהורשע אדם, ליתן לכך ביטוי עונשי מוחשי." דברים אלה שנאמרו על ידי כב' השופט רובינשטיין, בעניין רע"פ 2955/12 שהוזכר על ידי חברתי, האב"ד, עלו בעניינה של נהגת, ענת הרמוס, שגרמה ברשלנות לתאונה קטלנית. ערעורה של הנהגת כנגד מאסרה נדחה, חרף כך שנסיבותיה האישיות היו קשות למדי, ואך בדוחק נמצא סידור לילדיה עובר לריצוי המאסר.

באופן דומה, נידונה נהגת אחרת (הילה מזרחי) (רע"פ 8576/11; דנ"פ 1391/12), לעונש מאסר ממשי, חרף נסיבותיה ה"אישיות המיוחדות", בשל שיקולי הענישה המתוארים.

מצבה הנפשי של המערערת, הסובלת ככל הנראה מתסמונת פוסט טראומטית, בעקבות מוראות התאונה ותוצאותיה, אינו בבחינת חיזיון נדיר בתאונות קשות, אצל אנשים נורמטיביים, מהישוב, הנמצאים אחראים לאובדן חיי אדם, לעיתים, כבענייננו, גם למקורביהם. המערערת מעלה את החשש להתארגנות המשפחתית ולפיקוח על בנותיה, ואולם ככל שעלו השגות בקשר ליכולתו של האב לדאוג לבנות, הרי שמהתסקיר שהוגש, לא עולה כי האב מנותק כליל ממשפחתו, וחובתם של האב ושל רשויות הרווחה היא לדאוג לפיקוח מתאים על הילדים, כפי שאף נקבע בעניין הרמוס. נסיבותיה האישיות של המערערת אינן קלות, אולם נוכח שיעור הרשלנות ותוצאות התאונה, אין לומר שניתן להסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות".

ע"פ (ב"ש) 12888-12-12 טטיאנה נאיזוב נ' מדינת ישראל מיום 17.4.2013. סיכומו של דבר, לאור כל האמור לעיל, אני גוזר את דינו של הנאשם כדלקמן:

* מאסר בפועל למשך 8 חודשים.

הנאשם יתייצב למאסרו בבית המעצר קישון ביום 30.6.13 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 9787377 - 08, 9787336 - 08.

* מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתקופה הנ"ל עבירה של גרימת מוות ברשלנות או נהיגה בזמן פסילה.

* בהתחשב בתקופת הפסילה שריצה עד היום אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 7 שנים מיום שחרורו ממאסר.

לאור האמור לעיל, לא מצאתי מקום להטלת עונשים נוספים.

לשם הבטחת התייצבותו לריצוי עונשו יחתום הנאשם על ערבות ע"ס 10,000 ₪, וכן יפקיד בתוך שלושה ימים ערבות צד ג' על סכום דומה. כמו כן ניתן כנגד הנאשם צו עיכוב יציאה מהארץ. אם לא ימלא הנאשם את התנאים שלעיל, ייעצר ויתחיל בריצוי עושו באופן מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים.

ניתן היום, 27 במאי 2013, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד דואק וב"כ המאשימה גב' גדיר דיאב.